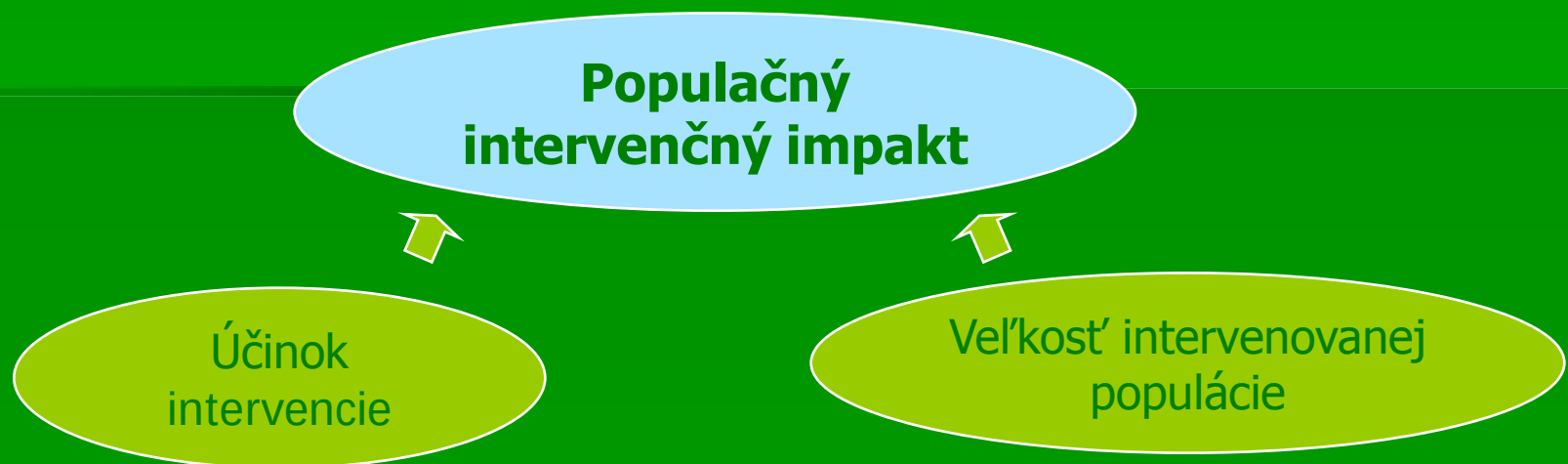

Využívanie efektívnych postupov odvykania fajčenia u všeobecných lekárov v dennej praxi – problémy, rezervy a možnosti zlepšenia

Baška, T., Kavcová, E., Lisý, M.
*Jesseniova lekárska fakulta UK v
Martine
Martinská fakultná nemocnica*

Odvykanie od fajčenia v práci všeobecných lekárov

- primárna zdravotnícka starostlivosť najčastejším kontaktom populácie so systémom zdravotníctva

Projekt PESCE

- General Practitioners and the economics of smoking cessation in Europe
(Praktickí lekári a ekonomika odvykania od fajčenia v Európe)
- 27 európskych krajín, 2006 – 2008
- **hľadanie spôsobov zintenzívnenia intervencií vykonávaných všeobecnými lekármi**
- **identifikovať ekonomický účinok intervencií**
- **motivovanie relevantných osôb a inštitúcií**

Rozsah poskytovania intervencií všeobecnými lekármi

- najčastejšie sa pýtajú na fajčiarsku anamnézu u nových pacientov (až 98% - 62%)
- menej často sa rutinne pýtajú na fajčiarsku anamnézu a využívajú minimálnu intervenciu (63% – 28%)

Faktory ovplyvňujúce rozsah intervencií

Fajčiarsky návyk a postoje lekárov

- fajčiari výrazne menej často
- nepokladajú ich za náplň práce
- považujú za neúčinné
- narušenie interpersonálneho vzťahu – zasahovanie do intimity pacienta

Faktory ovplyvňujúce rozsah intervencií

Charakteristiky pacientov

- častejšie u pacientov s príznakmi chorôb súvisiacich s fajčením
(nefajčenie súčasť liečby, lepšia spolupráca)
- častejšie u silných fajčiarov
- špecifické skupiny – rodičia detí, tehotné ženy
(na Slovensku len 44% gynekológov sa pýtalo tehotných na fajčenie)

Faktory ovplyvňujúce rozsah intervencií

Štrukturálne faktory

- tréningy a školenia
- nedostatok času
- finančné ohodnotenie

Opatrenia na zlepšenie rozsahu zaangažovanosti všeobecných lekárov

- 26 intervenčných štúdií v 9 európskych krajinách
- heterogénne metódy, často nízka kvalita
  - tréning a školenia (18 štúdií)
  - finančné intervencie (3 štúdie)
  - dokumentácia a informačný manažment (2 štúdie)
  - iné (3 štúdie)

Účinné opatrenia na zlepšenie zaangažovanosti všeobecných lekárov

Tréning a školenia

- školenia vychádzajúceho z modelu zmeny zvýšili rozsah intervencií a ich efekt u pacientov
- poskytovanie jednoduchých materiálov zvýšilo intenzitu

Účinné opatrenia na zlepšenie zaangažovanosti všeobecných lekárov

Finančné intervencie

- finančné motivovanie lekárov (anamnéza, minimálna intervencia) zvýšilo rozsah intervencií
- poskytovanie nikotínovej náhradnej liečby pacientom s nízkymi príjmami zvýšilo rozsah preskripcie
- ponuka pozorností pacientom neúčinná

Účinné opatrenia na zlepšenie zaangažovanosti všeobecných lekárov

Dokumentácia a informačný manažment

- tréning používania jednoduchého dokumentačného systému viedol k zlepšeniu
- zavedenie nových smerníc neprinieslo zlepšenie dokumentácie

Účinné opatrenia na zlepšenie zaangažovanosti všeobecných lekárov

Iné

- zapojenie lekárov do štúdií samé osebe
viedlo k zlepšeniu

Odporúčania

- Tvorba kapacít

- pregraduálna a postgraduálna edukácia
- zapojenie lekárov do štúdií
- poskytovanie podpory odvykania od fajčenia lekárom

- Zdroje

- dostupnosť kvalitných informácií a materiálov (smernice)
- komunikácia s ostatnými aktérmi (RÚVZy)
- jednoduchý dokumentačný systém

- Intervencie by mali byť štandardnou súčasťou zdravotníckej starostlivosti

- Monitorovanie a epidemiologické štúdie

- reprezentatívne a valídne informácie

MUDr. Tibor Baška, PhD.

Ústav verejného zdravotníctva JLF UK

Oddelenie epidemiológie

037 53 Martin

tel.: 043 41 34715

e-mail: baska@jfmed.uniba.sk